

Vloga sodnika – Načelo neposrednosti in omejeno preiskovalno načelo

Odvetnik mag. Sascha Verovnik

Omejeno preiskovalno načelo

Razpravno načelo ↔ preiskovalno načelo

Tako stranki kot tudi sodišče zbirajo gradivo, ki je osnova za odločitev.

Sodišče lahko ugotavlja resničnost dejanskega stanja z ustreznimi vprašanji ali „na drugačen način“ (**diskrecijska pravica sodnika, 182. paragraf Zakona o pravnem postopku - § 182 ZPO**) ter z izvajanjem vseh dokazov po uradni dolžnosti.

Omejeno preiskovalno načelo

Ukrepi po § 183 ZPP (§ 183 ZPO) (kot npr. predložitev listin in spisov s strani strank, izvedba ogleda, izvedenska mnenja) so namenjeni pripravi obravnave in predvsem razjasnitvi dejstev.

Po 2. odstavku 183. paragrafa ZPP se dokazna sredstva delijo na dve skupini:

- dokazna sredstva sodišča (tudi če obe stranki ugovarjata) in
- dokazna sredstva, s katerimi razpolagata stranki (listine in priče – če ugovarjata obe stranki, so izključena)

Načelo oficialnosti

Sodišče mora izvesti dokaze po uradni dolžnosti - načeloma tudi tedaj, če stranke niso navzoče (paragrafa 288, 289 Zakona o pravnem postopku)

Stranke pa morajo vedno biti povabljene in imajo različne pravice sodelovanja v postopku (paragraf 281a, 2. odstavek paragrafa 288, paragraf 289 Zakona o pravnem postopku)

Priznanje – omejitev načela proste presoje dokazov?

---

§ 266 Zakona o pravdnem postopku (ZPO)

- (1) Za zatrjevana dejstva stranke ni potrebno izvajati dokazov, če jih je nasprotna stranka izrecno pripoznala v pripravljalnem spisu, med procesom pri ustni obravnavi ali v zapisniku zadolženega ali zaprosenega sodnika. Za pravno veljavnost sodnega priznanja dejstev ni potrebno, da ga sprejme nasprotna stranka.
- (2) V kolikšni meri tako priznanje zmanjšujejo ali razveljavljajo dopolnila in omejitve, ki jih je dodala stranka, ter kakšen vpliv ima na veljavnost priznanja preklic, presoja sodišče po lastnem preudarku, potem ko je skrbno pretehtalo vse okoliščine.
- (3) Sodišče mora na enak način presojati, ali zaradi izvensodnega priznanja ni več potrebno dokazovanje.

Priznanje – omejitev načela proste presoje dokazov?

Priznanje = izjava stranke, da je dejanska in za priznavajočo stranko neugodna trditev nasprotne stranke resnična

Izrecno priznanje: poda se ga v pripravljalnem spisu, na ustni obravnavi ali pred zaprošenim (ali zadolženim) sodnikom

Sklepčno (posredno) priznanje (§ 267 ZPO): trditve in izjave, ki jih sodišče na podlagi proste presoje dokazov vrednoti kot priznanje

Priznanje – omejitev načela proste presoje dokazov?

Tudi v praksi pogosto navajanje, da so določena dejstva „nesporna“, je načeloma treba vrednotiti kot priznanje

Razlika med priznanjem in pripoznavo: Slednja predstavlja izjavo volje tožeče stranke, s katero se v celoti ali delno podreja zahtevku za pravno varstvo tožeče stranke (razpolaganje z zahtevkom)

Priznanje – omejitev načela proste presoje dokazov?

V skladu s stalno sodno prakso so izrecno priznana dejstva načeloma sprejeta kot resnična in se jih brez preverjanja uporabi kot osnovo za odločitev.

Po stalni sodni praksi to ni nima učinkov samo v primeru, če

- a) je nasprotje priznanega dejstva splošno znano
- b) je priznanje v nasprotju s splošno priznanimi izkušnjami
- c) je sodišče pri opravljanju uradnih dejanj izvedelo nasprotna dejstva
- d) mora sodišče po uradni dolžnosti preveriti bistvena dejstva (preiskovalno načelo)

Priznanje – omejitev načela proste presoje dokazov?

V očitnem nasprotju s tem pa je enotno mnenje pravne vede:

Ta odklanja zavezujoči učinek priznanja, ker iz § 266 ne izhaja omejitev načela proste presoje dokazov

Ali za priznana dejstva ni potreben noben (drugi) dokaz, je treba presoјati na podlagi izsledkov celotne obravnave (§ 272).

Dokazna prepoved

Razdelitev na:

a) prepovedi dokaznih tem

Prepovedujejo sodišču kakršnokoli izvajanje dokazov o določenih dejstvih

b) prepovedi dokaznih sredstev (v ožjem smislu)

Bodisi na splošno prepovedujejo sodišču uporabo določenih dokaznih sredstev ali pa le glede določenih dejstev

c) prepovedi dokaznih metod

Prepovedujejo določeno ravnanje pri izvajanju sicer dopustnega dokaznega sredstva, torej protipravno pridobitev dokaza s strani sodišča

Mag. Sascha Verovnik

Težišča dela:

- Zakonodaja o najemnih razmerjih in stanovanjska zakonodaja
- Promet z nepremičninami
- Zakonodaja o posredniški dejavnosti
- Civilno pravo
- Javno pravo

SCHERBAUMSEEBACHER Rechtsanwälte GmbH

Schmiedgasse 2, A-8010 Graz, T 0316 / 83 24 60, www.scherbaum-seebacher.at

Naši partnerji:

Dr. Norbert
Scherbaum

Dr. Georg
Seebacher

Dr. Patrick
Panholzer LL.M.

Dr. Martin
Gärtner

Mag. Helmut
Schmidt LL.M.

Dr. Clemens
Jauffer

Mag. Sascha
Verovnik

SCHERBAUMSEEBACHER Rechtsanwälte GmbH

Schmiedgasse 2, A-8010 Graz, T 0316 / 83 24 60, www.scherbaum-seebacher.at

Naši odvetniki:

Dr. Christian
Wolf

MMag. Marco
Riegler

Mag. Gerhard
Schedlbauer

Mag. Ing. Johann
Schlatzer

Dr. Mario
Leistentritt

Mag. Florian
Thelen

SCHERBAUMSEEBACHER Rechtsanwälte GmbH

Schmiedgasse 2, A-8010 Graz, T 0316 / 83 24 60, www.scherbaum-seebacher.at